METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Metropoolregio Eindhoven
040 259 45 94
info@metropoolregioeindhoven.nl
www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

MEMO

Aan	:	Contactambtenaren Energietransitie
Van	:	MRE
Datum	:	9 juni 2022
Onderwerp	:	Aankondiging Transportschaarste door netbeheerder Tennet

Via deze memo willen wij u informeren over de afkondiging van transportschaarste voor afname en teruglevering van elektriciteit die netbeheerder TenneT vandaag, 9 juni 2022, heeft gedaan voor Brabant en Limburg.

Zoals u in de (landelijke en regionale) media heeft kunnen lezen heeft TenneT per vandaag transportschaarste afgekondigd voor de provincies Limburg en Noord-Brabant. In dit memo geven we uitleg over de gevolgen van deze afkondiging en op welke wijze wij hiermee om willen gaan. Met name dit laatste aspect zal de komende weken nog verder uitgewerkt moeten worden.

Afkondiging afnameschaarste in de MRE-regio

Het elektriciteitsnet wordt steeds intensiever gebruikt. Niet alleen door de toenemende teruglevering van duurzaam opgewekte elektriciteit van energie van bijvoorbeeld zon- en windparken, ook door de hard stijgende vraag naar elektriciteit. Naast de transportschaarste waar sommige grote zon- en windprojecten mee geconfronteerd worden, is er nu ook sprake van afnameschaarste: een tekort aan ruimte voor grootschalige afnemers van elektriciteit.

De MRE kent sinds 4 april 2022 al twee verzorgingsgebieden waarin Enexis een aankondiging van dreigende afnameschaarste heeft gedaan (Eindhoven-West en Hapert). De afkondiging van TenneT gaat veel verder. En wel om drie redenen, (1) het betreft een veel groter gebied (2) het betreft zowel afname als terugleveren en (3) er is geen sprake van een aankondiging, maar van een maatregel die direct ingaat.

Gevolgen van deze afkondiging

De afkondiging van transportschaarste door TenneT heeft tot gevolg dat met ingang van vandaag er in heel Brabant en Limburg door zowel TenneT als Enexis geen offertes meer worden verstrekt voor aansluitingen (of uitbreiding van aansluitingen) die een omvang van meer dan 3 x 80A hebben (de grootverbruikaansluitingen). Dat betekent dat dergelijke aansluitingen (nieuw of uitbreiding van bestaand) niet meer beschikbaar zijn. Vanaf dit moment wordt er door de

netbeheerders gewerkt met een interesselijst en kunnen belanghebbenden aangeven dat ze een (uitbreiding van) een grootverbruikaansluiting wensen.

TenneT en Enexis starten met onderzoek naar de haalbaarheid van ‘congestiemanagement’. Zij verwachten hier minstens 6 maanden voor nodig te hebben. Congestiemanagement heeft tot doel de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet zo efficiënt mogelijk te gaan gebruiken. Bijvoorbeeld door met grote verbruikers afspraken te maken over de momenten waarop ze elektriciteit afnemen. Mocht er daardoor, of door het inleveren van aansluitingen, ruimte ontstaan, zal door de netbeheerder worden bezien of belanghebbenden, zoals bekend op de interesselijst, kunnen worden aangesloten. Dit zal in een kleiner geografisch gebied worden verdeeld. Er kunnen hier dus regionale verschillen gaan ontstaan. Op dit moment is daarover nog niets te zeggen.

Geen gevolgen voor aansluitingen voor woningen
Met nadruk moet worden vermeld dat de transportschaarste geen gevolgen heeft voor aansluitingen kleiner dan 3 x 80A. Deze aansluitingen betreffen onder andere de aansluitingen voor woningen. Omdat in de prognoses hiermee rekening is gehouden, kunnen deze vooralsnog worden aangesloten. De woningbouwopgave zelf staat dus niet ter discussie. Wel kunnen voorzieningen in de wijk (grotere winkels), waarvoor nog geen aansluiting is geregeld, niet worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk

Acties die worden ondernomen
Duidelijk mag zijn dat deze afkondiging van transportschaarste impact heeft op onze regio en heel Brabant. Een impact die we gezamenlijk zoveel mogelijk zullen moeten inperken. De reeds door Provincie en gemeenten in gang gezette acties zijn noodzakelijk, maar onvoldoende. Om u een beeld te geven van de acties, noemen we er een aantal:

- Het opzetten van een Brabantbrede Taskforce transportschaarste, waarin we met de netbeheerders en gemeenten concrete op elkaar afgestemde acties willen gaan uitrollen om de oplossingen die op de korte termijn verlichting kunnen geven ook daadwerkelijk uit te kunnen voeren;
- Het opzetten van de taskforce afnameschaarste MRE, om de eerdere aankondiging van fase 1 van afnameschaarste door Enexis te coördineren;
- Het project ‘Grote Oogst’, waar de Provincie en gemeenten op een 13-tal bedrijventerreinen, waaronder 3 in de MRE actief, met de ondernemers, zoeken naar onder andere mogelijkheden om het gebruik van het elektriciteitsnetwerk efficiënter te maken;
- De Kempen is binnen Energielandschap de Kempen aan het onderzoeken hoe ze slim ‘achter de meter’ vraag en aanbod van elektriciteit kunnen koppelen.

Daarnaast zullen de provincies ook aanvullende acties ondernemen richting het Rijk om op korte termijn te komen tot snel uitvoerbare oplossingen die de gevolgen van afnameschaarste verminderen en indien mogelijk wegnemen. Maar ook zullen we in gezamenlijkheid pleiten voor een andere manier van aansluiten van gebruikers. We willen afstappen van het criterium ‘first come, first serve’, waarbij degene die het eerst een offerte heeft aangevraagd als eerste geholpen moet worden, en in plaats daarvan goed te kijken naar het voorgenomen gebruik van een

aansluiting. Wij willen, met de Provincie en de netbeheerders, mogelijkheden hebben om maatschappelijk essentiële ontwikkelingen voorrang te geven. De minister van EZK heeft aangegeven hier net na de zomer met een voorstel te komen, wij willen hierbij betrokken zijn. Daarnaast willen we pleiten voor aanpassing van wet- en regelgeving die het programmeren en prioriteren beter mogelijk maakt. Deze standpunten onderschrijven we als provincies en RES regio's gezamenlijk op 9 juni 2022, via een bestuurlijke brief aan de Minister voor Klimaat en Energie.

Tot slot

Tot slot, afnameschaarste raakt ons allen: nieuwe ontwikkelingen van maatschappelijke functies en bedrijven, verduurzaming van bedrijven, de energietransitie, etc.. Juist op een moment dat we geconfronteerd worden met de gevolgen van afhankelijkheid van minder betrouwbare regimes als het gaat om onze energievoorziening, is het des te belangrijker dat we zelf optimale infrastructuur hebben om vraag en aanbod van energie te accommoderen. De afkondiging van transportschaarste komt dan ook op een uitermate ongelegen moment. De actuele ontwikkelingen vragen inspanning van alle partijen om dit probleem gezamenlijk zo veel mogelijk en zo snel mogelijk op te lossen. De breed aanwezige creativiteit en ons grote innovatievermogen, zowel bij het bedrijfsleven als de medeoverheden, gaan ons daarbij helpen.